

Magne Lindholm:

Vår snikete religion

Klassekampen "I dag" 24.11.2004

Få politiske utspill har skapt så mange reaksjoner som Øystein Djupedals forslag om å slutte med bordbønn i skolen. En fillesak, kanskje. Men diskusjonen om "O du som metter liten fugl" har blottlagt et viktig trekk ved norsk vanekristendom: Det er en snikete religion.

De som forsvarer fuglematerbønnen hevder at ingen har tatt skade av den. Jeg kan personlig vitne om det motsatte. På skolen opplevde jeg det som støtende å måtte avsyngte den kvalme lille sangen, bare fordi jeg skulle spise maten min. Teksten er løgnaktig. Alle vet jo at han som påkalles ikke nøyer seg med å mate duene. Han er en allmektig diktator, som skal dømme levende og døde. Som diktatorer flest blir han hyllet gjennom forblommete vendinger i idylliserende sanger. Som det er sunt å miste matlysten av.

Som barn følte jeg ydmykhet i møte med livets under. Siden jeg kommer fra en radikal familie, kjente jeg også verdenshandelens urettferdighet. To viktige innsikter, som burde mane til stille ettertanke foran et skolemåltid i rike Norge. Men fuglematerbønnen åpnet ikke for slikt. Klassekameratene sang i vei, som om Gud skulle beskytte dem mot matforgiftning. Jeg døyvet krenkelsen i taushet.

Helga Hjetland, som er leder i Utdanningsforbundet, mener det er "litt spesielt" å oppfatte sangen som en bønn. En imponerende fri tolkning. Teksten samler alle bønnens kjennetegn på bare tolv ord.

De som forsvarer bordbønn i norske skoler gjør det ved å fornekte hva de gjør. Bibelen sier mye om slikt. Men strategien har neppe bibelske røtter, for dette er Arbeiderpartiets religionspolitikk i praksis. Partiet er så redd for religionen at det har overlatt den i de snikreligiøses varetekt. Troens apostler får liste seg rundt i skolegangene, under dekke av folkekirke og kulturarv. De er knapt i stand til å argumentere, så de forkynner gjennom det konvensjonelles tyngde.

Det er mye snakk om at islam må reformeres. Det er lett å kreve, for muslimene er *de andre*. Elementær folkeskikk skulle tilsi at vi nordmenn tar for oss vår egen kristendom før vi kritiserer islam. Hva lærer den kristne delen av lærerstanden barna våre om verden? Man kunne for eksempel begynne med en offentlig diskusjon om påstandene i trosbekjennelsen. Men da må Utdanningsforbundets leder lære seg å lese først. Så det vil neppe skje.